

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

“ 04 ” 09 О.Б. Жильцов

2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**3.1 ПП Організація та керівництво методичною роботою
у початковій школі**

спеціальність 8.01010201 «Початкова освіта»
Педагогічний інститут

Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі: роб. навч. прогр. [для студ. спеціальності 8.01010201 «Початкова освіта»] / уклад. Г.Л. Бондаренко. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 32 с.

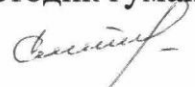
Розробник:

Бондаренко Геннадій Леонідович, доцент кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від 03 вересня 2014 року

Завідувач кафедри початкової освіти та
методик гуманітарних дисциплін

 С.М. Мартиненко

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи

М.А. Машовець

*Потрібно звернутися з РННТ
Сторожук Машовець*

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	7
III. Програма <i>Змістовий модуль I. Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі.</i>	8
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі»	13
V. Плани семінарських занять.	14
VI. Завдання для самостійної роботи.	19
Карта самостійної роботи спеціаліста/магістра	20
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)	21
VIII. Система поточного та підсумкового контролю знань	22
IX. Методи навчання.	25
X. Методичне забезпечення курсу	26
XI. Навчальний проект.	26
XII. Рекомендована література	
Основна.	27
Додаткова.	28

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін на основі освітньо-професійних програм підготовки спеціалістів, магістрів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати спеціаліст/магістр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – розширення знань студентів із організації та керівництва методичною роботою в початковій школі.

Завдання курсу:

1. Формування адміністративного мислення, вміння розуміти й аналізувати проблеми розвитку школи.
2. Засвоєння базових знань про сутність методичної роботи.
3. Засвоєння суті, змісту, ролі, особливостей, принципів, видів, методів організації та керівництва методичною роботою в школі.
4. Засвоєння технологій й експертних підходів до підготовки, проведення, моніторингу засідань педагогічних та методичних рад.
5. Розвиток техніки планування роботи методичних структур.
6. Засвоєння суті, мети, завдання, принципів, функцій, основних базових дефініцій роботи шкільного методичного об'єднання вчителів початкової школи.

За результатами вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- об'єкт та предмет курсу, оволодіти понятійно-категоріальним апаратом;
- теоретичні засади організації та керівництва методичною роботою школи;
- сутність, зміст, структуру організації науково-методичної роботи в школі;
- планування роботи методичних структур;
- зміст, завдання, облік роботи шкільного методичного об'єднання вчителів початкової школи;
- особливості управління процесом саморозвитку особистості вчителя;
- активні форми методичної роботи в школі;

- моделі сучасної школи;
- педагогічні технології та інновації;

вміти:

- вирішувати основні проблеми процесу організації та керівництва методичною роботою у школі;
- планувати роботу методичних структур: методичної ради та творчої групи, педагогічних читань учителів, робота над єдиною проблемною темою, вивчення, узагальнення та впровадження досвіду роботи вчителів школи, організація самоосвіти педагогів;
- організувати та координувати роботу шкільного методичного об'єднання вчителів початкової школи;
- здійснювати атестацію педагогів;
- проводити моніторинг якості освіти в початковій школі.

Навчальна дисципліна є складовою інтегрованого курсу «Актуальні проблеми початкової освіти», до якого входять: «Планування та організація освітнього процесу в початковій школі», «Моніторинг якості початкової освіти», «Управління педагогічною взаємодією з різними соціальними інститутами».

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 72 год., із них 12 год. – лекції, 12 год. – практичні заняття, 4 год. – індивідуальна робота, 31 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль, 9 год. – семестровий контроль.

Вивчення спеціалістами/магістрами навчальної дисципліни «Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі» завершується написанням модульної контрольної роботи. Форма підсумкового контролю успішності навчання – інтегрований екзамен.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес організації та керівництва методичною роботою в початковій школі

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>1 модуль</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>72 години</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 години</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань <i>0101 Педагогічна освіта</i></p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки: <i>7.01010201, 8.01010201 Початкова освіта</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"Спеціаліст", "Магістр"</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: <i>1.</i></p> <p>Семестр: <i>1.</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>24 годин, з них:</i></p> <p>Лекції (теоретична підготовка): <i>12 годин</i></p> <p>Семінарські заняття: <i>12 годин</i></p> <p>Індивідуальна робота: <i>4 години</i></p> <p>Самостійна робота: <i>31 година</i></p> <p>Модульний контроль: <i>4 години</i></p> <p>Семестровий контроль: <i>9 годин</i></p> <p>Вид контролю: <u>модульна контрольна робота, інтегрований екзамен</u></p>

ІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Семестровий контроль
Змістовий модуль І. Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі									
1.	Організація та координація методичної роботи в початковій школі			2	2	1	5		
2.	Планування роботи методичних структур			2	2	1	6		
3.	Робота шкільного методичного об'єднання вчителів початкових класів			2	2	1	5		
4.	Атестація педагогів			2	2	1	5		
5.	Активні форми методичної роботи			2	2		5		
6.	Експертиза ефективності методичної роботи в школі			2	2		5		
Разом за навчальним планом		72	24	12	12	4	31	4	9

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО МЕТОДИЧНОЮ РОБОТОЮ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Лекція 1. Організація та координація методичної роботи в початковій школі (2 год.)

Зміст і завдання методичної роботи в початковій школі. Форми методичної роботи в початковій школі. Педагогічна рада як дорадчий колективний орган управління навчальним закладом. Методична рада як колегіальний орган педагогічних працівників школи з підвищення їх професійної майстерності. Керівництво методичною роботою в початковій школі. Структура методичної роботи.

Основні поняття теми: методична робота, педагогічна рада, методична рада, форми методичних рад.

Література

Основна

1. Вовкогон В. Науково-методична робота в школі / В. Вовкогон // Директор школи. – 2009. - №33. – С.19-26.
2. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.
3. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць/ Заступнику директора та вчителю початкової школи / О. В. Кулаченко. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
4. Методична робота вчителя початкових класів / упоряд. О. Б. Полєвікова. – 2-ге вид. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 350 с.
5. Хлебнікова Т. М. Управління навчальною діяльністю / Т. М. Хлебнікова. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 175 с.

Додаткова

1. Вдовиченко Р. П. Управлінська компетентність керівника школи / Р. П. Вдовиченко. – Х. : Основа, 2007. – 112 с.
2. Лунячек В. Е. Алгоритми управління школою / В. Е. Лунячек. – Харків. : Основа, 2005.
3. Пікельна В. С. Управління школою: У 2-ч. – Х. : Вид. група «Основа», 2004.
4. Сладкевич В. П. Сучасний менеджмент організацій : навч. посіб. / В. П. Сладкевич. – К.: МАУП, 2007. – 488 с.
5. Чала Т. Т. Робочий зошит заступника директора з навчально-виховної роботи. Початкова школа / Т. Т. Чала. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 376 с.

Лекція 2. Планування роботи методичних структур (2 год.)

Циклограма проведення засідань педагогічної ради протягом навчального

року: структура, вимоги. Алгоритм планування роботи методичної ради. Алгоритм роботи над єдиною проблемною темою. Планування роботи з вивчення, узагальнення та впровадження досвіду роботи вчителів початкової школи. Організація самоосвіти педагогів початкової школи.

Основні поняття теми: планування, суть планування, зміст планування, принципи планування, види планування, методи планування, план роботи, досвід роботи вчителів.

Література

Основна

1. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць : заступнику директора та вчителю / О. В. Кулаченко. початкової школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
2. Методична робота вчителя початкових класів / упоряд. О. Б. Полєвікова. – 2-ге вид. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 350 с.
3. Сучасний менеджмент організацій : навч. посіб. / В. П. Сладкевич, А. Д. Чернявський. – К. : МАУП, 2007. – 488 с.
4. Тевлін Б. Довідник завуча: штурманам шкільного корабля / Б. Тевлін. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2004. – 128 с.
5. Хлебнікова Т. М. Управління навчальною діяльністю. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 175 с.
6. Школа молодого завуча/ упор. М. Голубенко. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2003. – 128 с.

Додаткова

1. Барылкина Л. П., Королева Н. А. Завуч начальной школы: методические, организационные, психолого-педагогические материалы /Л. П. Барылкина, / Н. А. Королёва – М. : ВАКО, 2005. – 192 с.
2. Организация работы заместителя директора по начальной школе: практические материалы : пособие для завучей / М. Н. Амбрамова и др. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2005. – 143 с.

Лекція 3. Планування та організація роботи шкільного методичного об'єднання вчителів початкових класів (2 год.)

Аналіз та завдання роботи методичного об'єднання. Планування засідань методоб'єднання. Склад методичного об'єднання. Загальні відомості про шкільні методформування.

Облік методичної роботи педагогів. Вивчення та впровадження перспективного педагогічного досвіду. Облік участі вчителів у методичних заходах. Графік проведення відкритих уроків. Взаємовідвідування уроків. Масові заходи з учнями. Оформлення протоколу засідань МО.

Основні поняття теми: методичне об'єднання, шкільні методформування,

перспективний педагогічний досвід, протокол засідань методичного об'єднання.

Література

Основна

1. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.
2. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.
3. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць. Заступнику директора та вчителю початкової школи / О. В. Кулаченко. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
4. Методична робота вчителя початкових класів / упоряд. О. Б. Полєвікова. – 2-ге вид. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 350 с.
5. Тевлін Б. Довідник завуча: штурманам шкільного корабля. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2004. – 128 с.
6. Школа молодого завуча/ упор. М.Голубенко. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2003. – 128 с.

Тема 4. Планування та організація атестації педагогів (2 год.)

Типове положення про атестацію педагогічних працівників. Загальні вимоги до діяльності педагогів. Підготовка списку педагогів, які атестуються. План індивідуального проходження атестації. Результати атестації педагогів. Оформлення куточка атестації.

Основні поняття теми: педагогічна діяльність, атестація, результати атестації, куточок атестації.

Література

Основна

1. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.
2. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.
3. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць/ Заступнику директора та вчителю початкової школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
4. Типове положення про атестацію педагогічних працівників від 06 жовтня 2010 року №930 // Початкова освіта. – 2013. – №38-39. – С.2-10.

Додаткова

1. Хлебнікова Т. М. Управління навчальною діяльністю / Т. М. Хлебнікова. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 175 с.
2. Чала Т. Т. Робочий зошит заступника директора з навчально-виховної роботи. Початкова школа / Т. Т. Чала. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 376 с.

Інтернет ресурси:

1. Атестаційний лист. Режим доступу до документа:
http://umni4ka.at.ua/publ/atestacija_pedpracivnikiv/organizacija_atestaciji_pedpracivnikiv_v_shkoli/tipove_polozhennja_pro_atestaciju_pedagogichnikh_pracivnikiv/15-1-0-44
2. Роз'яснення щодо нового положення про атестацію. Режим доступу до документа:
http://umni4ka.at.ua/publ/atestacija_pedpracivnikiv/organizacija_atestaciji_pedpracivnikiv_v_shkoli/tipove_polozhennja_pro_atestaciju_pedagogichnikh_pracivnikiv/15-1-0-44
3. Типове положення про атестацію педагогічних працівників. Режим доступу до документа:
http://umni4ka.at.ua/publ/atestacija_pedpracivnikiv/organizacija_atestaciji_pedpracivnikiv_v_shkoli/tipove_polozhennja_pro_atestaciju_pedagogichnikh_pracivnikiv/15-1-0-44

Тема 5. Активні форми методичної роботи (2 год.)

Розв'язання педагогічних ситуацій. Творчий звіт учителя. Творчий портрет учителя. Робота над індивідуальною науково-методичною темою (проблемою). Робота над колективною науково-методичною темою (проблемою). Педагогічна виставка. Аукціон. Групова консультація. Методичний турнір. Захист інноваційного проекту.

Науково-практична конференція. Доповідь. Дебати. Дискусія. Бесіда.

Дидактична гра. Ділова гра.

Основні поняття теми: педагогічна ситуація, творчий звіт, творчий портрет, науково-методична тема, педагогічна виставка, методичний турнір, інноваційний проект.

Література

Основна

1. Бондаренко Г. Л. Нетрадиційні форми роботи методичних об'єднань учителів початкової школи / Г. Л. Бондаренко // Початкова освіта [Методичний порадник]. – 2013. – №36. – С.3-7.
2. Модель сучасної школи/ уклад. В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 288 с.
3. Тевлін Б. Довідник завуча: штурманам шкільного корабля / Б. Тевлін. – К. :

Ред.загальнопед. газ., 2004. – 128 с.

4. Школа молодого завуча/ упор. М. Голубенко. – К. : Ред.загальнопед. газ., 2003. – 128 с.

Тема 6. Експертиза ефективності методичної роботи у початковій школі (2 год.)

Загальні питання експертної оцінки якості діяльності методичних рад. Експертиза освітнього середовища як передумова планування основних напрямів методичної роботи у початковій школі.

Моніторинг ефективності методичного заходу. Моніторинг діяльності шкільного методичного об'єднання вчителів початкової школи.

Основні поняття теми: експертна оцінка, експертиза освітнього середовища, моніторинг.

Література

Основна

1. Волубєва Т. Б. Управлінський супровід моніторингу якості освіти / Т. Б. Волубєва. – Х. : Основа, 2004.
2. Довідник заступника директора: накази, наради, моніторинг, аналіз / А. О. Лавренюка. – Х. : Основа, 2006. – 70 с.
3. Касьянова О. М. Моніторинг в управлінні навчальним закладом / О. М. Касьянова. – Х. : Вид. група «Основа», 2005. – 96 с.
4. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць/ Заступнику директора та вчителю початкової школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
5. Приходько В. М. Моніторинг якості освіти і виховної діяльності навчального закладу. Навчально-методичний посібник для вчителя / В. М. Приходько. – Х. : Вид. група «Основа»: «Тріада+», 2007. – 144 с.

Додаткова

1. Козловська О., Уруський В. Діагностика професійної компетентності / О. Козловська, В. Уруський // Школа молодого завуча. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2005.
2. Тевлін Б. Довідник завуча: штурманам шкільного корабля / Б. Тевлін. – К. : Ред.загальнопед. газ., 2004. – 128 с.
3. Школа молодого завуча/ упор. М.Голубенко. – К. : Ред.загальнопед. газ., 2003. – 128 с.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі»

Разом год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год., індивідуальна робота - 4 год.,
самостійна робота – 31 год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – 9 год.

Тиждень	1	2	3	4	5	6
Модулі	Змістовий модуль I					
Назва модуля	Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі					
Кількість балів за модуль	Відв. лекцій – 6 б., сем. - 6 б., роб. на сем. - 10 б. (60), МКР - 25 б., сам. роб. – 30 б., ІНДЗ - 30 б. Разом - 157 балів. Коефіцієнт – 1,57.					
Лекції	1	2	3	4	5	6
Дати						
Теми лекцій (відвідування – 6 балів)	Організація та координація методичної роботи в початковій школі.	Планування роботи методичних структур	Планування та організація роботи шкільного методичного об'єднання вчителів початкової школи	Планування та організація атестації педагогів	Активні форми методичної роботи	Експертиза ефективності методичної роботи в школі
Теми семінарських занять(відвідування, робота під час заняття) 6 +10=16 балів	Організація та координація методичної роботи в початковій школі.	Планування роботи методичних структур	Планування та організація роботи шкільного методичного об'єднання вчителів початкової школи	Планування та організація атестації педагогів	Активні форми методичної роботи	Експертиза ефективності методичної роботи в школі
Самостійна робота(30 б.)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)
ІНДЗ	30 балів					
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 (25 балів)					

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі

Семінарське заняття 1

Тема: Організація та координація методичної роботи в початковій школі (2 год.)

План заняття

1. Організація та координація методичної роботи в початковій школі крізь призму нормативних документів.
2. Педагогічна рада як дорадчий колективний орган управління навчальним закладом. Зміст діяльності педагогічної ради. Види педагогічних рад.
3. Методична рада як колегіальний орган педагогічних працівників школи з підвищення їх професійної майстерності.
4. Нетрадиційні форми проведення методичних рад.
5. Методична робота в початковій школі. Керівництво методичною роботою. Структура методичної роботи.

Література

Основна

1. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.
2. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць/ Заступнику директора та вчителю початкової школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
3. Методична робота вчителя початкових класів / упоряд. О. Б. Полєвікова. – 2-ге вид. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 350 с.
4. Прибиловська Н. В. Педагогічна рада: організація, сценарні плани, оцінка ефективності / Н. В. Прибиловська. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 189 с.
5. Хлебнікова Т. М. Управління навчальною діяльністю / Т. М. Хлебнікова. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 175 с.

Додаткова

1. Вдовиченко Р. П. Управлінська компетентність керівника школи / Р. П. Вдовиченко. – Х. : Основа, 2007. – 112 с.
2. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник : у 2-х ч. 1. Абетака менеджера освіти / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Харків : Веста, Вид-во «Ранок», 2004. – 160 с.
3. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник : у 2-х ч. 1. Ключ до професійного успіху / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Харків : Веста, Вид-во «Ранок», 2004. – 152 с.

Семінарське заняття 2

Тема: Планування роботи методичних структур (2 год.)

План заняття

1. Циклограма проведення засідань педагогічної ради протягом навчального року.
2. Моделювання підготовки і проведення засідань педагогічної ради.
3. Вимоги до планування засідань та вибору тематики педагогічних рад.
4. Алгоритм планування роботи методичної ради та творчої групи педагогів.
5. Планування педагогічних читань учителів.
6. Алгоритм роботи над єдиною проблемною темою.
7. Планування роботи з вивчення, узагальнення та впровадження досвіду роботи вчителів школи.
8. Організація самоосвіти педагогів.

Література

Основна:

1. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць / Заступнику директора та вчителю початкової школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
2. Методична робота вчителя початкових класів / упоряд. О. Б. Полєвікова. –2-ге вид. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 350 с.
3. Прибиловська Н. В. Педагогічна рада: організація, сценарні плани, оцінка ефективності / Н. В. Прибиловська. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 189 с.
4. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник : у 2-х ч.1. Абетака менеджера освіти / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Харків : Веста, Вид-во «Ранок», 2004. – 160 с.
5. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник : у 2-х ч.1. Ключ до професійного успіху / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Харків : Веста, Вид-во «Ранок», 2004. – 152 с.

Додаткова:

1. Барылкина Л. П., Королева Н. А. Завуч начальной школы: методические, организационные, психолого-педагогические материалы. – М. : ВАКО, 2005. – 192 с.
2. Организация работы заместителя директора по начальной школе: практические материалы : пособие для завучей / М. Н. Амбрамова и др. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2005. – 143 с.
3. Хлебнікова Т. М. Управління навчальною діяльністю / Т. М. Хлебнікова. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 175 с.

Семінарське заняття 3

Тема: Робота шкільного методичного об'єднання вчителів початкових класів (2 год.)

План заняття

1. Аналіз та завдання роботи методичного об'єднання.
2. Планування засідань методоб'єднання.
3. Склад методичного об'єднання. Загальні відомості про шкільні методформування.
4. Облік методичної роботи педагогів.
5. Вивчення та впровадження перспективного педагогічного досвіду.
6. Облік участі вчителів у методичних заходах.
7. Графік проведення відкритих уроків. Взаємовідвідування уроків.
8. Оформлення протоколу засідань МО.

Література

Основна:

1. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.
2. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.
3. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць/ Заступнику директора та вчителю початкової школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
4. Методична робота вчителя початкових класів / упоряд. О. Б. Полєвікова. – 2-ге вид. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 350 с.

Додаткова:

1. Тевлін Б. Довідник завуча: штурманам шкільного корабля / Б. Тевніл. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2004. – 128 с.
2. Школа молодого завуча/ упор. М. Голубенко. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2003. – 128 с.

Семінарське заняття 4

Тема: Планування та організація атестації педагогів (2 год.)

План заняття

1. Загальні вимоги до діяльності педагогів.
2. Підготовка списку педагогів, які атестуються.
3. План індивідуального проходження атестації.
4. Результати атестації педагогів.
5. Оформлення куточка атестації.

Література

Основна:

1. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.
2. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.
3. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць/ Заступнику директора та вчителю початкової школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
4. Типове положення про атестацію педагогічних працівників від 06 жовтня 2010 року №930 // Початкова освіта. – 2013. – №38-39. – С.2-10.

Додаткова:

1. Хлебнікова Т. М. Управління навчальною діяльністю / Т. М. Хлебнікова. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 175 с.

Семінарське заняття 5

Тема: Активні форми методичної роботи (2 год.)

Студентська науково-практична конференція

На конференції планується обговорення проблем за такою тематикою:

1. Творчий звіт учителя.
2. Творчий портрет учителя.
3. Робота над індивідуальною науково-методичною темою (проблемою).
Робота над колективною науково-методичною темою (проблемою).
4. Педагогічна виставка.
5. Аукціон. Групова консультація. Методичний турнір. Захист інноваційного проекту.
6. Науково-практична конференція. Доповідь. Дебати. Дискусія.
7. Дидактична гра. Ділова гра.

Література

Основна:

1. Бондаренко Г. Л. Нетрадиційні форми роботи методичних об'єднань учителів початкової школи / Г. Л. Бондаренко // Початкова освіта [Методичний порадник]. – 2013. – №36. – С.3-7.
2. Тевлін Б. Довідник завуча: штурманам шкільного корабля. – К. : Ред.загальнопед. газ., 2004. – 128 с.
3. Школа молодого завуча/ Упор. М. Голубенко. – К. : Ред.загальнопед. газ., 2003. – 128 с.

Додаткова:

1. Модель сучасної школи/ Уклад. В. В. Григораш. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 288 с.

Семінарське заняття 6

Тема: Експертиза ефективності методичної роботи в школі (2 год.)

План заняття

1. Загальні питання експертної оцінки якості діяльності методичних рад.
2. Експертиза освітнього середовища як передумова планування основних напрямів методичної роботи в школі.
3. Моніторинг ефективності методичного заходу.
4. Моніторинг діяльності шкільного методичного об'єднання.

Література

Основна:

1. Волубєва Т. Б. Управлінський супровід моніторингу якості освіти / Т. Б. Волубєва. – Х. : Основа, 2004.
2. Довідник заступника директора: накази, наради, моніторинг, аналіз / А. О. Лавренюка. – Х. : Основа, 2006. – 70 с.
3. Касьянова О. М. Моніторинг в управлінні навчальним закладом / О. М. Касьянова. – Х. : Вид. група «Основа», 2005. – 96 с.
4. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць/ Заступнику директора та вчителю початкової школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
5. Приходько В. М. Моніторинг якості освіти і виховної діяльності навчального закладу. Навчально-методичний посібник для вчителя / В. М. Приходько. – Х. : Вид. група «Основа»: «Тріада+», 2007. – 144 с.

Додаткова:

1. Козловська О., Уруський В. Діагностика професійної компетентності // Школа молодого завуча. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2005.
2. Лукіна Т. Моніторинг якості освіти: теорія і практика / Т. Лукіна. – К. : «Шкільний світ», 2006. – 128 с.
3. Рябова З. В. Моніторинг розвитку навчальної діяльності учнів 6-7 – річного віку (управлінський аспект) : автореф. дис. канд. пед. наук 13.00.01/ З. В. Рябова. – К., 2004 . – 20 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1.

Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі

Тема 1. Організація та координація методичною роботою в початковій школі (5 балів).

1. Укласти список літератури та Інтернет ресурсів про організацію та керівництво методичною роботою в школі.

Тема 2. Планування роботи методичних структур (5 балів).

1. Підготувати зразки бланків: Планування роботи методичної ради та творчої групи педагогів, Планування роботи з вивчення, узагальнення та впровадження досвіду роботи вчителів школи, Організація самоосвіти педагога.
2. Підготуватися до аналізу зазначених вище бланків (див. Кулаченко О.В. 105 схем і таблиць/ Заступнику директора та вчителю початкової школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – С.66-71.)

Тема 3. Робота шкільного методичного об'єднання вчителів початкових класів (5 балів).

1. Ознайомитися з роботою методичних об'єднань вчителів початкових класів, використовуючи Інтернет сторінки шкіл.
2. Підготувати і захистити презентацію про роботу методичного об'єднання вчителів (на базі конкретної початкової школи), використовуючи PowerPoint.

Тема 4. Атестація педагогів (5 балів).

1. Ознайомитися з куточками атестації в ЗОШ.
2. Підготувати проект-зразок куточка атестації (див. Кулаченко О.В. 105 схем і таблиць/ Заступнику директора та вчителю початкової школи. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – С.78-99.).

Тема 5. Активні форми методичної роботи (5 балів).

1. Опрацювати збірник Школа молодого завуча / Упор. М. Голубенко. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2003. – С. 77 – 110.
2. Підготувати і захистити презентацію однієї з активних форм методичної роботи в школі, використовуючи PowerPoint.

Тема 6. Експертиза ефективності методичної роботи в школі (5 балів).

1. Ознайомитися з методиками здійснення експертизи методичної роботи в школі.
2. Укласти міні-методичку «Моніторинг ефективності методичної роботи в школі», включивши в неї різноманітні тести, анкети тощо.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи спеціалістами/магістрами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1.		
Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі		
Тема 1. Організація та координація методичною роботою в початковій школі (5 год.)	Семінарське заняття,	5
Тема 2. Планування роботи методичних структур (5 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5
Тема 3. Робота шкільного методичного об'єднання вчителів початкових класів (5 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5
Тема 4. Атестація педагогів (5 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5
Тема 5. Активні форми методичної роботи (6 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5
Тема 6. Експертиза ефективності методичної роботи в школі (5 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття,	5
<i>Разом: 31 год.</i>	<i>Разом: 30 балів</i>	

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання спеціалістами/магістрами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі» – це вид науково-дослідної роботи студента, що містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація,

узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату з обов’язковим наочним супроводом в PowerPoint.: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв’язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	4 бали
Разом		30 балів

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	30	Відмінно
Достатній	25	Добре
Середній	20	Задовільно
Низький	10	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі».

Спеціаліст/магістр може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	6
2.	Відвідування семінарських занять	6
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	30
4.	Робота на семінарському занятті	10*6
5.	ІНДЗ	30
6.	Виконання модульної контрольної роботи	25
	Разом	157
Підсумковий рейтинговий бал		100
Коефіцієнт		1,57

У процесі оцінювання навчальних досягнень спеціалістів/магістрів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, вправи, завдання, реферат.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень спеціалістів/магістрів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою,

	передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентіві, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу спеціаліста/магістра на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує спеціаліст/магістр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»).

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні*: вправи, творчі завдання.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладачів; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- Опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- схеми, таблиці, бланки;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

XI. НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЕКТ

Орієнтовна тематика реферативних досліджень:

1. Організація та керівництво творчою групою (на прикладі конкретної школи).
2. Організація та керівництво педагогічною радою (на прикладі конкретної школи).
3. Організація та керівництво методичною радою (на прикладі конкретної школи).
4. Організація та керівництво шкільним методичним об'єднанням вчителів (на прикладі конкретної школи).
5. Модель сучасної початкової школи (на прикладі конкретної школи).
6. Експертиза ефективності діяльності методичних рад.
7. Аналіз і оцінка ефективності використання вчителем початкових класів педагогічних технологій та інновацій.
8. Організація роботи школи молодого вчителя.

9. Організація впровадження у практику досягнень педагогічної науки й перспективного досвіду вчителів початкової школи.
10. Результативність заходів щодо підвищення методичних знань учителів.
11. Організація системи заходів з підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.
12. Науково-теоретична та методична підготовка в роботі з кадрами.
13. Вивчення стану викладання і знань учнів.
14. Зв'язок самоосвіти педагогічних кадрів з колективними формами методичної роботи.
15. Оцінювання стану методичної роботи в початковій школі.
16. Організація роботи над колективною науково-методичною темою (проблемою).
17. Організація роботи школи перспективного педагогічного досвіду.
18. Організація нетрадиційних форм роботи з педагогічними працівниками.

Методи навчання: лекція, рольові ігри, тренінг.

Методи оцінювання: тестування, практичне виконання завдань.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вовкогон В. Науково-методична робота в школі / В. Вовкогон // Директор школи. – 2009. – №33. – С.19-26.
2. Волканова В. В. Словник методиста / В. В. Волканова. – Харків : ВГ «Основа», 2011. – 192 с.
3. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.
4. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць: заступнику директора та вчителю початкової школи / О. В. Кулаченко. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
5. Методична робота вчителя початкових класів / упоряд. О. Б. Полєвікова. – 2-ге вид. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 350 с.

Додаткова

1. Бондаренко Г. Л. Нетрадиційні форми роботи методичних об'єднань учителів початкової школи / Г. Л. Бондаренко // Початкова освіта [Методичний поради́ник]. – 2013. – №36. – С.3-7.
2. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.
3. Робочий зошит завуча початкової школи / Т. Т. Чала. – Харків : ВГ «Основа», 2011. – 376 с.

4. Прибиловська Н.В. Педагогічна рада: організація, сценарні плани, оцінка ефективності / Н. В. Прибиловська. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 189 с.
5. Тевлін Б. Довідник завуча: штурман шкільного корабля / Бастіан Тевлін. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2004. – 128 с.
6. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник : у 2-х ч.1. Ключ до професійного успіху / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Харків : Веста, Вид-во «Ранок», 2004. – 152 с.

Інтернет ресурси

1. Атестаційний лист [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://umni4ka.at.ua/publ/atestacija_pedpracivnikiv/organizacija_atestaciji_pedpracivnikiv_v_shkoli/tipove_polozhennja_pro_atestaciju_pedagogichnikh_pracivnikiv/15-1-0-44. - Назва з екрану.
2. Довідник завуча: планування [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kovalenko.ucoz.ru/dovidnuk_zavucha_.pdf . – Назва з екрану.
3. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-6601.html> . - Назва з екрану.
4. Майстер-клас: заступник директора з НВР [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://umni4ka.at.ua/> . - Назва з екрану.
5. Організація методичної роботи в початковій школі [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://do.gendocs.ru/docs/index-24210.html> . – Назва з екрану.
6. Типове положення про атестацію педагогічних працівників [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://umni4ka.at.ua/publ/atestacija_pedpracivnikiv/organizacija_atestaciji_pedpracivnikiv_v_shkoli/tipove_polozhennja_pro_atestaciju_pedagogichnikh_pracivnikiv/15-1-0-44 . – Назва з екрану.
7. Форум директорів шкіл України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://direktor.at.ua/>
8. Шпаргалка для керівника [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zavuch.at.ua/> . – Назва з екрану.